

การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการและผลการบำบัดรักษาผู้ศึกษาเสพจิต
ในทัศนสถานบำบัดพิเศษด้วยวิธีกับโรงพยาบาลจิตเวชราษฎร์

นางสาว มยุรี สุนทรภาลักษ์ณ์

002335

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาสังคมสงเคราะห์)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ. ศ. ๒๕๒๒

A COMPARATIVE STUDY OF METHODS AND RESULTS OF THE TREATMENT FOR DRUG
DEPENDENT PERSONS AT THANYABURI REHABILITATION CENTER
AND AT THE THANYARUK HOSPITAL

Miss Mayuree Sontornnapaluk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts of Sociology (Social Work)

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

ผลการศึกษาค้นคว้าที่เห็นที่สำคัญ ๆ ของการบำบัดรักษา พบว่า

๑. ระยะเวลาให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลต่าง ๆ สั้นเกินไป ส่วนมากมุ่งให้แต่การรักษาทางร่างกาย การรักษาทางด้านจิตใจมีน้อย ทำให้ผู้ติดยาเสพติดกลับไปใช้ยาเสพติดอีกในระยะสั้นเมื่อพบกับเหตุการณ์ที่ชักนำให้ใช้

๒. ในระหว่างที่ผู้ติดยาเสพติดอยู่ในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลต่าง ๆ เพื่อรับการบำบัดรักษานั้น ไม่มีแรงจูงใจหรือสิ่งดึงดูดใจให้ผู้ติดยาเสพติดอยู่ครบขั้นตอนของการบำบัดรักษา ขณะอยู่ในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลต่าง ๆ ผู้ติดยาเสพติดมีเวลารวมมากเกินไป จึงเกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ในที่สุดก็หลบหนีออกจากโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล

๓. ผู้ติดยาเสพติดที่ออกไปจากโรงพยาบาลชุมชนและทัณฑสถานบำบัดพิเศษชลบุรีแล้ว ส่วนใหญ่จะกลับไปอยู่ในสังคมเดิมและหันกลับไปใช้ยาเสพติดอีกในที่สุด

๔. การฝึกวิชาชีพในทัณฑสถานบำบัดพิเศษชลบุรีส่วนใหญ่ฝึกวิชาไปตามงานที่จัดไว้ และเจ้าหน้าที่เป็นผู้เลือกให้ ไม่สอดคล้องกับอาชีพเดิม เมื่อพ้นโทษออกไปจึงไม่นำเอาวิชาชีพที่ได้รับการฝึกไปประกอบอาชีพหรือใช้ประโยชน์

๕. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชลบุรี มีการฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานแรงงานเป็นอย่างดี แต่เมื่อพ้นโทษออกไปแล้วไม่มีการติดตามแนะนำให้ใช้ประโยชน์จากการฝึกอาชีพ จึงควรจัดให้มีการติดตามผลภายหลังรักษาแก่ผู้ติดยาเสพติดด้วย.

treating only the physical dependence, not psychological. Thus most treated drug dependent people relapse very shortly after they return to the same environment.

2. There is a lack of motivation among the drug dependents to remain until the end of the treatment programs. Such factors as too much freetime may cause boreness and fustration which often resulted in escape from the treatment center.

3. Most or all treated drug dependent persons return to the same community which has the same condition and environment, so it is easy for them to return to drug again.

4. Most drug dependent persons in Thanyaburi Special Correctional Institue are assigned vocational training activities, according to the existing facilities, which usually are not suitable to their previous skills or occupations, thus treated persons gain very little benefit from such training.

5. There are rather good vocational training services in Thanyaburi Special Correctional Institue, but no follow-up program to see that the skill acquired from training are put to good use. Therefore an active after-care service should be established for such purpose.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงออกมาได้ด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากหลายท่าน ผู้เขียนได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก นายแพทย์ธงชัย อุ่นเอกลาก รองผู้อำนวยการ โรงพยาบาลศิริราช ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำปรึกษาและขอคิดเห็น ตลอดจนทำการตรวจแก้ไขอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่ต้นด้วยดีตลอดมาในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ในฐานะประธานกรรมการสอบ และได้กรุณาตรวจแก้ไข รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิหวัศ พงศากุล ในฐานะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนหลายประการ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง ๓ ท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย และวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะไม่สำเร็จไปได้หากผู้เขียนไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอุปการะคุณ ๒ ท่าน คือ บิคา มรรคา จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย ความระลึกถึงพระคุณอันสูงสุด

ผู้เขียนจะละ เว้นเสียมิได้ที่จะขอบพระคุณ นายแพทย์เชื้อ พงษ์เจริญ ผู้บัญชาการ ทัดสถานบำบัดพิเศษบุรี กรมราชทัณฑ์ ที่กรุณาสละเวลาให้ผู้เขียนสัมภาษณ์ ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณกฤษดี สุนทร นภาลักษณ์ คุณยุวณิทยา ประภาชนะกร รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ทุกคนในโรงพยาบาลศิริราชและทัตสถานบำบัดพิเศษบุรี ที่ให้ความร่วมมือด้วยดีตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน และท่านทั้งหลายที่มีส่วนช่วยให้ วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ญ
รายการแผนภูมิประกอบ	เ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๒ ระเบียบวิธีวิจัย	๒๖
๓ การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด	๓๐
๔ ผลของการศึกษาและวิจัย	๕๑
๕ สรุปและขอเสนอแนะ	๑๐๒
บรรณานุกรม	๑๑๐
ภาคผนวก	๑๑๖
ประวัติการศึกษา	๑๕๒

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	แสดง ระดับอายุของผู้ศึกษาเสพतिक	๕๑
๒	แสดง สถานภาพการสมรสของผู้ศึกษาเสพतिक	๕๓
๓	แสดง ระดับการศึกษาของผู้ศึกษาเสพतिक	๕๔
๔	แสดง ภูมิลำเนาของผู้ศึกษาเสพतिक	๕๕
๕	แสดง ฐานะในครอบครัวของผู้ศึกษาเสพतिक	๕๖
๖	แสดง ความรับผิดชอบของผู้ศึกษาเสพतिकก่อนเข้ารับการบำบัดรักษา	๕๗
๗	แสดง สถานภาพครอบครัวของผู้ศึกษาเสพतिक (ในกรณีที่เป็นบุตร)	๕๘
๘	แสดง ขณะศึกษาเสพतिकผู้ศึกษาเสพतिकอาศัยอยู่กับใคร	๕๙
๙	แสดง ความสัมพันธ์ของผู้ศึกษาเสพतिकกับบุคคลที่อยู่ร่วมกัน	๖๐
๑๐	แสดง การประกอบอาชีพก่อนการ เข้าบำบัดรักษา	๖๑
๑๑	แสดง รายได้ของผู้ศึกษาเสพतिकก่อนการ เข้าบำบัดรักษา	๖๒
๑๒	แสดง ผู้ศึกษาเสพतिक เคยมีประวัติความผิดทางกฎหมายหรือไม่	๖๓
๑๓	แสดง จำนวนครั้งที่ผู้ศึกษาเสพतिकต้องโทษจำคุก	๖๔
๑๔	แสดง ชนิดยาเสพतिकที่ผู้ศึกษาเสพतिकขณะถูกจับครั้งแรก	๖๕
๑๕	แสดง อายุของผู้ศึกษาเสพतिकที่เริ่มใช้ยาเสพतिकครั้งแรก	๖๖
๑๖	แสดง ประเภทของยาเสพतिकที่ผู้ศึกษาเสพतिकใช้ครั้งแรก	๖๗
๑๗	แสดง สาเหตุของการใช้ยาเสพतिकครั้งแรก	๖๘
๑๘	แสดง ถึง ระยะเวลาของการติดยาเสพतिकตั้งแต่เริ่มต้นจนถึง การรักษาคั้งนี้	๗๐
๑๙	แสดง ถึง ระยะเวลาของการติดยาเสพतिकก่อนเข้ารับรักษาคั้งนี้	๗๑
๒๐	แสดง จำนวนครั้งที่ผู้ศึกษาเสพतिकเคยหยุดเสพติไม่รวมคั้งปัจจุบัน ...	๗๒

ตารางที่ ๑

ฉ
หน้า

๒๑	แสดง การบำบัดที่ผู้ติดยาเสพติดไปรักษาครั้งที่แล้ว	๗๔
๒๒	แสดง ความคิดเห็นของผู้ติดยาเสพติดต่อการบำบัดรักษาที่แล้ว ไม่ได้ผล	๗๖
๒๓	แสดง ระยะเวลาที่อดใจก่อนกลับไปใช้ยาเสพติดอีก	๗๗
๒๔	แสดง สาเหตุการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ	๗๘
๒๕	แสดง แรงจูงใจที่มารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาลธัญญารักษ์	๗๙
๒๖	แสดง บุคคลที่ผู้ติดยาเสพติดติดต่อด้วยโดยมาเยี่ยมขณะอยู่สถานบำบัด	๘๐
๒๗	แสดง ความสนใจและร่วมมือของบุคคลทั้ง กล่าวติดต่อกับผู้ติดยาเสพติด	๘๑
๒๘	แสดง ความรู้สึกของผู้ติดยาเสพติดในขณะที่อยู่สถานบำบัดรักษาในระยะ ฟื้นฟูสมรรถภาพ	๘๒
๒๙	แสดง การเปรียบเทียบระยะเวลาที่ผู้ติดยาเสพติดอยู่รับการบำบัดรักษา	๘๔
๓๐	แสดง ระยะเวลาที่ผู้ติดยาเสพติดอยู่รับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาล ธัญญารักษ์	๘๕
๓๑	แสดง ความมั่นใจของผู้ติดยาเสพติดในวันแรกของการถอนพิษ ยาเสพติด	๘๘
๓๒	แสดง ความรู้สึกของผู้ติดยาเสพติดต่อการทานยา Methadone ในวันที่ ๒ ของการถอนพิษยาเสพติด	๘๙
๓๓	แสดง ความรู้สึกของผู้ติดยาเสพติดต่อการทานยา Methadone ในวันที่ ๓ ของระยะการถอนพิษยาเสพติด	๙๐
๓๔	แสดง ความรู้สึกของผู้ติดยาเสพติดในการถอนพิษยาเสพติดวันที่ ๗	๙๑
๓๕	แสดง ความรู้สึกของผู้ติดยาเสพติดในวันที่ ๑๒ ของการถอนพิษ ยาเสพติด	๙๒
๓๖	แสดง ผลของการบำบัดรักษามาแล้ว ๑๔ วัน	๙๔
๓๗	แสดง งานอาชีพที่ผู้ติดยาเสพติดได้รับการฝึกอาชีพและอาชีพบำบัด	๙๕

ตารางที่

ฉ

หน้า

๓๘	แสดง วิธีทำงานอาชีพนำบัตรและฝึกอาชีพให้ <u>ผู้</u> ศึกษาเสพติก	๕๖
๓๙	แสดง ความกึกกั่นที่จะนำ <u>ความ</u> รู้ของอาชีพที่ฝึกอบรมนี้	๕๗
๔๐	แสดง ความรู้สึก เฉพาะ ตัวต่อการฝึกอบรมอาชีพ	๕๘
๔๑	แสดง กิจกรรมที่ <u>ผู้</u> ศึกษาเสพติกเข้าร่วม	๕๙
๔๒	แสดง ความมีส่วนร่วมของ <u>ผู้</u> ศึกษาเสพติกในกิจกรรมต่าง ๆ	๑๐๐
๔๓	แสดง ถึงประโยชน์ที่ได้รับในกิจกรรม	๑๐๑

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
๑	แผนผังทัศนสถานบ้านคหิเศษบุรี	๕๐-๑
๒	แผนผังโรงพยาบาลสุพรรณบุรี	๕๐-๒